

Na podlagi drugega odstavka 282. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 26/03–v nadaljnjem besedilu ZPIZ-1) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o merilih in kriterijih za določitev delovnih mest, za katera je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje

I. UVODNA DOLOČBA

1. člen

S to uredbo se določajo merila in kriteriji, na podlagi katerih posebna komisija iz četrtega odstavka 282. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za ugotavljanje obveznosti dodatnega pokojninskega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu Komisija) določa delovna mesta, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje oziroma ugotovi, da na delovnih mestih niso več podani pogoji za obvezno vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje.

II. MERILA IN KRITERIJI ZA DOLOČITEV DELOVNIH MEST, NA KATERIH JE OBVEZNA VKLJUČITEV V DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

1. Vrste delovnih mest

2. člen

Delovna mesta, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje, so tista delovna mesta, na katerih zavarovanci opravljajo:

- a) posebno težka in zdravju škodljiva dela ali
- b) dela, ki jih po določeni starosti ni možno več uspešno opravljati.

2. Merila in kriteriji

3. člen

(1) Komisija določi delovna mesta iz prve alineje prejšnjega člena v primerih, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da obstajajo v zvezi z opravljanjem del znatnejši škodljivi vplivi na zdravstveno stanje in delovno zmožnost delavcev, kljub temu da so bili uporabljeni vsi splošni in posebni varstveni ukrepi, določeni s predpisi, in drugi ukrepi, s katerimi jih je mogoče odpraviti ali zmanjšati;
- da opravljajo delavci dela v težkih in zdravju škodljivih razmerah neposredno ob virih škodljivih vplivov v nepretrganem delovnem procesu;
- da se opravlja delo v okoliščinah iz prejšnjih dveh alinej polni delovni čas, pri tem pa se za polni delovni čas šteje tudi krajši polni delovni čas, določen z zakonom in kolektivnimi pogodbami za tista delovna mesta, pri katerih obstajajo večje nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare.

- (2) Komisija določi delovna mesta iz druge alineje prejšnjega člena v primerih, ko je uspešno opravljanje dejavnosti omejeno z določeno starostjo, ker gre za dela v tistih poklicih, v katerih fiziološke funkcije organizma zaradi narave in teže dela ter procesov staranja v tolikšni meri pešajo, da delavcu onemogočajo uspešno opravljanje iste poklicne dejavnosti po določeni starosti.

4. člen

- (1) Delovna mesta, na katerih je obvezna vključitev v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, se določijo kot izjemni in skrajni varnostni ukrep v primerih, ko se ugotovi, da z vsemi predhodnimi varnostnimi ukrepi in normativi ni bilo mogoče v celoti odpraviti ali zmanjšati težkih in zdravju škodljivih delovnih razmer in delovnega okolja.
- (2) Če se delovne razmere toliko izboljšajo in škodljivi vplivi delovnega okolja toliko zmanjšajo, da niso več izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena, komisija ugotovi, da na takšnih delovnih mestih ni več obvezna vključitev v dodatno zavarovanje.
- (3) Pri določanju delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, se dosledno upoštevajo delovne razmere na določenih delih oziroma nalogah pri posameznih delodajalcih.

3. Komisija za ugotavljanje obveznosti dodatnega pokojninskega zavarovanja

5. člen

- (1) Komisijo za ugotavljanje obveznosti dodatnega pokojninskega zavarovanja imenuje minister, pristojen za delo.
- (2) Komisijo sestavljajo po en predstavnik delodajalcev, delojemalcev, Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje ter dva predstavnika Urada za varnost in zdravje pri delu.
- (3) Predsednik Komisije je direktor Urada za varnost in zdravje pri delu.
- (4) Sedež Komisije je pri Uradu Republike Slovenije za varnost in zdravje pri delu.
- (5) Način dela Komisije se podrobneje določi s poslovnikom, ki ga sprejme Komisija.

4. Postopek določanja delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje pri posameznem delodajalcu

6. člen

- (1) Predlog za začetek postopka za določitev delovnih mest pri delodajalcu, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje, lahko vloži delodajalec ali sindikat, organiziran pri delodajalcu. Če pri delodajalcu ni organiziranega sindikata, vloži predlog svet delavcev ali delavski zaupnik za varnost in zdravje pri delu.
- (2) Vlagatelj predloga iz prejšnjega odstavka mora predlogu priložiti izpolnjeni Prilogo I in Prilogo II, ki sta sestavni del te uredbe.
- (3) Po potrebi lahko komisija za ugotovitev dejanskega stanja zahteva tudi druge potrebne podatke in dokazila.

7. člen

- (1) Komisija pregleda prilogo I in dokumentacijo, pripravljeno na podlagi priloge II ter prouči razmere na kraju samem oziroma na tistih delovnih mestih, na katera se predlog nanaša.
- (2) Če Komisija ugotovi, da dokumentacija in ugotovitve na kraju samem ne zadoščajo za odločanje, zahteva izdelavo strokovnega mnenja.

8. člen

- (1) Strokovno mnenje iz drugega odstavka prejšnjega člena mora vlagatelj zahteve pridobiti od pooblaščenice institucije s področja varnosti in zdravja pri delu.
- (2) Strokovno mnenje, ki ga izdelata pooblaščenica institucija s področja varnosti in zdravja pri delu, mora temeljiti na znanstveno priznanih metodah in kriterijih.

5. Sklep o določitvi delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje pri posameznem delodajalcu

9. člen

- (1) Po opravljenem postopku izda Komisija sklep, s katerim določi delovno mesto, na katerem je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje.
- (2) Sklep iz prejšnjega odstavka se pošlje vlagatelju zahteve iz prvega odstavka 6. člena te uredbe ter objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (3) Stroški postopka bremenijo vlagatelja zahtevka.

10. člen

Sklep iz prejšnjega člena vsebuje :

- navedbo delovnega mesta oziroma seznam delovnih mest pri delodajalcu, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje in opredelitev tega delovnega mesta v oceni tveganja;
- razvrstitev delovnih mest v skladu z 2. členom te uredbe;
- število delavcev, ki delajo na teh delovnih mestih;
- datum začetka obveznosti vključitve v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje na posameznem delovnem mestu.

III. PREVERJANJE, ALI ŠE OBSTAJAJO POGOJI ZA OBVEZNO DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

11. člen

Obveznost vključitve v dodatno pokojninsko zavarovanje na posameznem delovnem mestu lahko traja le toliko časa, dokler obstojajo pogoji iz 3. člena te uredbe.

12. člen

- (1) Vlagatelj zahtevka lahko Komisiji predlaga preverjanje, ali na posameznih delovnih mestih še obstojajo pogoji za obvezno vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje iz 4. člena te uredbe.

- (2) V vlogi iz prejšnjega odstavka mora vlagatelj zahteva navesti vzroke, zaradi katerih meni, da pogoji za obvezno vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje niso več podani.
- (3) Za postopek preverjanja pogojev se smiselno uporabljajo določbe 6., 7., 8., 9. in 10. člena te uredbe.

IV. KONČNA DOLOČBA

13. člen

- (1) Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (2) Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o merilih in kriterijih za določanje delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje (Uradni list RS, št. 64/2001).

Številka:

Ljubljana, dne:

Vlada Republike Slovenije

**Priloge: PRILOGA I
PRILOGA II**

	<p>16a. ČE JE ODGOVOR DA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - imena in priimki; številke in datumi strokovnih izpitov delavcev, ki so jo izdelali
	<p>16b. ČE JE ODGOVOR NE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podatki o organizaciji z dovoljenjem za delo, ki jo je izdelala (naziv, številka, datum izdaje odločbe o dovoljenju za delo in vrste nalog iz dovoljenja):
16.	DATUM SPREJEMA IZJAVE O VARNOSTI: <input type="text"/>
17.	DATUM ZADNJE DOPOLNITVE IZJAVE O VARNOSTI: <input type="text"/>
18.	<p>OPREDELITEV NIVOJA TVEGANJA ZA PREDLAGANO(A) DELOVNO(A) MESTO(A) (izvleček(i) iz ocenjevanja tveganja):</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

III. PODATKI O STROKOVNIH DELAVCIH

19.	<p>STROKOVNI DELAVEC(I) ZA VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU: 1 - DA 2 – NE ☐</p>
	<p>19a. ČE JE ODGOVOR NE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naziv organizacije z dovoljenjem za delo (številka, datum izdaje odločbe o dovoljenju za delo in vrste nalog iz dovoljenja):
20.	<p>IMENA IN PRIIMKI STROKOVNIH DELAVCEV; ŠTEVILKE IN DATUMI STROKOVNIH IZPITOV:</p>

IV. PODATKI O POOBLAŠČENEM ZDRAVNIKU

21.	POOBLAŠČEN ZDRAVNIK: 1 - DA 2 - NE ☐
22.	IME IN PRIIMEK POOBLAŠČENEGA ZDRAVNIKA; DATUM IZDAJE LICENCE IN VELJAVNOSTI

V. PODATKI O IZPOLNJEVANJU OSTALIH ZAKONSKIH OBVEZNOSTI

23.	PERIODIČNE PREISKAVE KEMIČNIH, FIZIKALNIH IN BIOLOŠKIH ŠKODLJIVOSTI NA DELOVNEM MESTU NA KATERO SE VLOGA NANAŠA:
24.	PERIODIČNI PREIZKUSI IN PREGLEDI DELOVNE OPREME NA DELOVNEM MESTU NA KATERO SE VLOGA NANAŠA
25.	PREIZKUSI IN PREGLEDI SREDSTEV IN OPREME ZA OSEBNO VARNOST PRI DELU NA DELOVNEM MESTU NA KATERO SE VLOGA NANAŠA:
26.	USPOSABLJANJE ZA VARNO DELO: 1 - DA 2 - NE ☐
27.	PREIZKUSI PRAKTIČNEGA ZNANJA: 1 - DA 2 - NE ☐
28.	PREVENTIVNI (obdobni, ciljani, itd.) ZDRAVSTVENI PREGLEDI: 1 - DA 2 - NE ☐

V _____, DNE _____

PODPIS ODGOVORNE OSEBE:

PRILOGA II

METODOLOGIJA

Metodologija za pripravo strokovnega mnenja mora zajemati podatke o delu in delovnem mestu ter o tveganjih za varnost in škodljivih učinkih na zdravje delavcev. Opredeliti je potrebno, zakaj ni mogoče z ukrepi za preprečevanje in zmanjševanje tveganja razmer na delovnih mestih izboljšati.

1. Analiza in zdravstvena ocena delovnega mesta

1.1. Analiza delovnega mesta

Na podlagi intervjujev in ogleda delovnega mesta mora biti pripravljen natančen opis delovnega procesa, glavnih in spremljajočih nalog, tehnologije delovnega procesa in opis delovnega mesta z vsemi sredstvi, objekti in opremo na delovnem mestu v delovnem okolju. Opredeljene morajo biti vse nevarnosti, ki izhajajo iz delovnega mesta.

Mehanske nevarnosti v zvezi z uporabo delovne opreme:

- nepravilno ali pomanjkljivo varovanje vrtljivih oz. gibljivih delov, ki so vključeni v delovni proces drobljenja, obrezovanja, zbadanja, udarjanja oz. vleke,
- prosto gibanje delov ali materiala (padanje, kotaljenje, drsenje, prevračanje, razletavanje, nihanje, razsutje...), ki ogroža delavce,
- premiki delov delovne opreme, premikanje vozil,
- nevarnosti poklopa, zaklopa, zagrabitve.

Nevarnosti v zvezi z načinom dela in razporeditvijo delovnih mest:

- nevarne površine (ostri robovi, koti, konice, hrapave površine, štrleči deli...),
- opravljanje dela na višini,
- omejen prostor (npr. če mora nekdo delati med dvema fiksiranima deloma, ki sta preveč skupaj),
- možnost spotikov, zdrsov in padcev (npr. vlažne ali zaradi drugih razlogov spolzke površine),
- stabilnost na delovnem mestu,
- vpliv uporabe osebne varovalne opreme (oviranje) na delo,
- metode in tehnike dela,
- vstopanje in delo v zaprtih prostorih.

Nevarnosti v zvezi električno energijo:

- neposredni dotik; nezavarovani deli pod napetostjo (neizolirani prosti vodi, tokovni odjemniki, ...),
- neposredni dotik; zavarovani deli pod napetostjo (transformatorske postaje, VN celice, kompenzacijske naprave, elektroomarice, elektroinstalacije,...),
- posredni dotik (oprema vezana na električno energijo npr. stroji, oprema, naprave, prenosno orodje,...),
- statična elektrika,
- udar strele,
- obločni plamen.

Izpostavljanje nevarnim snovem:

- vdihavanje, uživanje zdravju nevarnih snovi oz. njihov prodor v telo skozi kožo (strupene, kancerogene, mutagene snovi)
- uporaba vnetljivih in eksplozivnih snovi,
- snovi, ki povzročajo pomanjkanje kisika (zadušitev),
- prisotnost snovi z lastnostjo razjedanja,
- reaktivne/nestabilne snovi,
- prisotnost senzibilizatorjev (preobčutljivost na določeno snov),
- možnost požara ali eksplozija

Izpostavljanje fizikalnim dejavnikom:

- izpostavljenost neustrezni razsvetljavi,
- izpostavljanje ionizirnim sevanjem,
- izpostavljanje elektromagnetnim sevanjem,
- izpostavljanje laserskim žarkom,
- izpostavljanje hrupu,
- izpostavljanje mehanskim vibracijam,
- izpostavljanje snovem z visoko temperaturo,
- izpostavljanje snovem z nizko temperaturo,
- prisotnost snovi pod tlakom (stisnjen zrak, para, tekočine)
- izpostavljenost neustrezni mikroklimi.

Izpostavljanje biološkim dejavnikom:

- tveganje infekcije pri manipuliranju z biološkimi dejavniki,
- nenamerno izpostavljanje mikroorganizmom,
- prisotnost alergenov.

Razmerje delavca do delovnega mesta:

- odvisnost od standardov dela,
- odvisnost od navodil, ko se menjavajo pogoji na delu,
- vpliv pričakovanih odstopanj delovnih postopkov,
- ustreznost osebne varovalne opreme,
- motivacija za varno delo,
- ergonomski dejavniki, prilagoditev delovnega mesta delavcu.

Psihološke dejavnike:

- značilnosti dela (intenzivnost, monotonija),
- prostorska zasnova delovnega mesta (utesnjenost, osamljenost),
- odnosi s podrejenimi, nadrejenimi,
- sodelovanje pri odločanju,
- zahteve dela in hierarhična pozicija delovnega mesta nista usklajena,
- nastopajo kritične situacije.

Organizacijo dela:

- dejavniki, na katere vpliva delovni proces (npr. ponovljivost, sistem izmen, nočno delo),
- učinkovitost sistema vodenja in pravilne priprave za organiziranje, načrtovanje, spremljanje in kontrolo postopkov varovanja zdravja in varnosti pri delu,
- vzdrževanje opreme, vključno z varnostno opremo,
- pripravljenost v primeru sile.

Vpliv ostalih dejavnikov:

- delo s posebnimi skupinami uporabnikov - otroci, stari, bolni
- tveganja, ki jih povzročajo druge osebe (npr. nasilje nad prodajnim osebjem, delo za okenci pri poslovanju s strankami, delo revizorjev, inšpektorjev, policistov),
- delo z živalmi,
- delo v atmosferi z nizkim ali visokim tlakom,
- neugodni vremenski pogoji,
- odvisnost od programske opreme,
- delo v bližini vode ali pod vodno gladino,
- spreminjajoča se delovna mesta.

1.2. Zdravstvena analiza delovnega mesta

Zdravstvena analiza delovnega mesta je sestavni del analize delovnega mesta, vendar je zaradi specifičnosti metod posebej izpostavljena. V tej analizi je pozornost namenjena obremenitvam delavca.

1. 2.1. Analiza opredeljuje obremenitve delavca:

Položaji telesa:

- Stoje vzravnano
- Stoje v predklonu
- Sede neudobno
- Kleče, čepe, na vseh štirih
- Leže

Telesne aktivnosti

- Hoja po ravnem, navkreber
- Plezanje
- Balansiranje
- Prijemanje
- Delo s prsti
- Delo z rokami
- Prelaganje majhnih bremen
- Dviganje težkih bremen
- Nošenje težkih bremen
- Metanje
- Potiskanje
- Vlečenje
- Delo z nogami

- Ponavljajoči se hitri gibi rok

Dinamična mišična obremenjenost

Statična mišična obremenjenost

Senzorna obremenjenost

- obremenjenost vida
- obremenjenost sluha
- obremenjenost drugih čutil

Psihološka obremenjenost:

- intelektualna
- psihosenzorna
- psihomotorna
- emocionalna

1.2.2. Ko so opredeljene obremenitve in škodljivosti, ki delujejo na zdravstveno stanje delavcev, jih je potrebno dopolniti z rutinskimi merskimi analizami, kot so: opazovalna analiza položajev telesa, termometer utrujenosti, poraba kisika, indeksi srčne frekvence, biološki monitoring...

1.2.3. Specialistične meritve obremenitev in obremenjenosti delavcev so n.pr. ergonomska antropometrija, biostatična in biokinetična analiza drže in gibanja in se uporabijo v primeru, ko z rutinskimi meritvami ne dobimo zadosti podatkov.

Če se z opisanimi metodami ne more relevantno analizirati in oceniti tveganja, je potrebno izvesti raziskovalno analizo, ko se na izbranem delovnem mestu in v kontroliranih pogojih izvaja usmerjeno proučevanje povezav med delovnim mestom in zdravjem delavcev.

2. Prikaz objektivnih in pričakovanih posledic na zdravje in delazmožnost delavcev, ki delajo na delovnem mestu, za katerega je pripravljena analiza pod 1. točko

2.1. Pripraviti je potrebno epidemiološko sliko zdravstvenega stanja delavcev, na podlagi negativnih kazalnikov zdravstvenega stanja (bolniški stalež, poškodbe pri delu, poklicne bolezni, invalidske upokojitve) v primerjavi s stanjem v gospodarski dejavnosti, v katero se delovna mesta prištevajo.

2.2. Podati oceno zdravstvenega stanja delavcev, ki so delali na delovnem mestu na podlagi rezultatov preventivnih zdravstvenih pregledov.

2.3. Podati dodatne preiskave zdravstvenega stanja delavcev, ki delajo na tem delovnem mestu, če je to potrebno za popolno sliko realnega stanja.

3. Utemeljitev in dokazi o vzrokih, zaradi katerih ni bilo možno izvesti ukrepov za preprečevanje ali zmanjšanje tveganja

Pod to točko je treba navesti vse tehnične, zdravstvene in organizacijske ukrepe, s katerimi je delodajalec poskušal preprečiti ali zmanjšati tveganje na opazovanem delovnem mestu.

4. Opredelitev predloga, v katero skupini se delovno mesto uvrsti, glede na pokojninski načrt

V tej točki je potrebno opredeliti, kdaj se pričakuje zmanjšana delovna zmožnost delavcev zaradi obremenitev in škodljivosti na opazovanem delovnem mestu, oziroma do katere starosti bi delavci glede na obremenitve in škodljivosti to delo lahko opravljali.

OBRAZLOŽITEV

I. SPLOŠNO

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je začel veljati 1.1.2000, je poleg reforme obveznega zavarovanja uvedel tudi dve obliki dodatnega pokojninskega zavarovanja. Obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, kot ga ureja ZPIZ-1, spada med dodatna pokojninska zavarovanja. Njegove značilnosti so :

- vanj morajo biti vključeni zavarovanci, ki opravljajo posebno težka in zdravju škodljiva dela, in zavarovanci, ki opravljajo dela, ki jih po določeni starosti ni moč uspešno poklicno opravljati,
- gre za obliko zavarovanja z obročnim vplačevanjem premije,
- gre za obliko zavarovanja, pri katerem zavarovanec prevzema naložbeno tveganje, z minimalnim zajamčenim izplačilom,
- gre za obliko zavarovanja z obročnim izplačevanjem zavarovalne vsote v obliki poklicne pokojnine oziroma znižane poklicne pokojnine.

Po prvem odstavku 282. člena ZPIZ-1 so ob uveljavitvi ZPIZ-1 delovna mesta, v zvezi s katerimi obstaja obveznost dodatnega obveznega zavarovanja, vsa tista, za katera se je po predpisih, ki so veljali do uveljavitve ZPIZ-1, štela zavarovalna doba s povečanjem.

II. MERILA IN KRITERIJI ZA DOLOČITEV DELOVNIH MEST, NA KATERIH JE OBVEZNA VKLJUČITEV V DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

Splošna določba ZPIZ-1 glede kroga zavarovancev obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja je podana v 1. odstavku 280. člena in sicer ta določa, da se v obvezno dodatno zavarovanje, pod pogoji, določenimi s tem zakonom, vključijo zavarovanci, ki opravljajo težka in zdravju škodljiva dela, oziroma dela, ki jih po določeni starosti ni moč uspešno poklicno opravljati. 280. člen ZPIZ-1 v nadaljevanju določa pogoje, ki morajo biti podani na delovnih mestih, na katerih se zavarovanci vključijo v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Na podlagi navedenega lahko zaključimo, da je pogoj za nastanek obveznosti vključitve v dodatno obvezno zavarovanje, da delavec opravlja določeno vrsto del. Ta dela se razvrščajo v dve skupini :

posebno težka in zdravju škodljiva dela ter
dela, ki jih po določeni starosti ni mogoče uspešno poklicno opravljati.

Način določitve vrst delovnih mest, v zvezi s katerimi obstaja obveznost obveznega dodatnega zavarovanja, pa je za vsako skupino drugačen.

Ad 1) V primeru, da gre **za posebno težka in zdravju škodljiva dela**, določa 2. odstavek 280. člena splošna merila, ki so podlaga za presojo, ali ima posamezno delo naravo posebno težkega in zdravju škodljivega dela.

Posamezna delovna mesta, ki imajo naravo posebno težkih in zdravju škodljivih del, lahko določi :

- bodisi minister, pristojen za delo, s soglasjem reprezentativnih sindikatov in združenj delodajalcev na podlagi tretjega odstavka 280. člena,

- bodisi **posebna komisija**, ki jo imenuje minister, pristojen za delo na podlagi drugega odstavka 282. člena ZPIZ-1.

Ad 2) V primeru, da gre za *dela, ki jih po določeni starosti ni mogoče uspešno opravljati*, lahko posamezna delovna mesta, ki jih po dodatni starosti ni mogoče uspešno opravljati, dodatno določi :

- bodisi **posebna komisija** na podlagi drugega odstavka 282. člena ZPIZ-1,
- bodisi poseben zakon na podlagi tretjega odstavka 282. člena ZPIZ-1.

Navedeno pomeni, da lahko posebna komisija za ugotavljanje obveznosti dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jo imenuje minister, pristojen za delo (v nadaljnjem besedilu Komisija), na podlagi meril in kriterijev, ki jih določi Vlada RS, poleg delovnih mest, za katera se je ob uveljavitvi ZPIZ-1 štela zavarovalna doba s povečanjem, določi tudi druga delovna mesta, za katera je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje oziroma ugotovi, da vključitev ni več obvezna.

Predložena Uredba tako ureja postopek, po katerem bo Komisija ugotavljala obveznost vključitve delovnega mesta v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje oziroma, da le ta ne obstoji več, predvsem pa merila in kriterije za določitev delovnega mesta, kot tistega, na katerem je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje.

Predlog za začetek postopka lahko vložijo bodisi delodajalec bodisi predstavnik zaposlenih pri posameznem delodajalcu. Priloga I Uredbe natančno določa vsebino predloga, ki se zahteva za začetek postopka.

Ko Komisija prejme vlogo upravičenega vlagatelja zahteve (izpolnjeno prilogo I in prilogo II te uredbe) in ugotovi, da je vloga oziroma predlog za začetek postopka popoln, ima v nadaljevanju postopka, po prejemu strokovne dokumentacije, izdelane po prilogi II te Uredbe, Komisija na voljo dve možnosti za nadaljevanje postopka:

a) V kolikor bo strokovna dokumentacija, izdelana po prilogi II, zadoščala za odločanje o predlogu za določitev delovnega mesta kot delovnega mesta, na katerem je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje, bo o tem nemudoma izdala ustrezen sklep.

b) V kolikor pa bo Komisija ugotovila, da dokumentacija, izdelana po prilogi II, in ugotovitve na kraju samem še ne zadoščajo za odločanje o predlogu za določitev delovnega mesta kot delovnega mesta, na katerem je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje, bo zahtevala izdelavo strokovnega mnenja, ki ga bo moral vložnik predloga pridobiti od pooblaščenice institucije s področja varnosti in zdravja pri delu.

Na takšen način (samo potencialna obveznost izdelave strokovnega mnenja pooblaščenice institucije s področja varnosti in zdravja pri delu) Uredba daje Komisiji možnost, da ne zahteva vedno izdelave strokovnega mnenja pooblaščenice institucije za varnost in zdravje pri delu. Izdelava strokovnega mnenja pooblaščenice institucije za varnost in zdravje pri delu namreč lahko zahteva precejšnja finančna sredstva, obenem pa podvajanje dela, v kolikor bi šlo za enaka delovna mesta pri različnih delodajalcih, ki bi vsak posebej vložili predlog za določitev delovnih mest.

IV. PREVERJANJE, ALI ŠE OBSTAJAJO POGOJI ZA OBVEZNO DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

ZPIZ-1 daje v 2. odstavku 282. člena pooblastilo Komisiji, da lahko, na podlagi meril in kriterijev, ki veljajo za določitev delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje, poleg ugotovitve, da na določenem delovnem mestu obstoji obveznost vključitve v dodatno pokojninsko zavarovanje, tudi ugotovi, da na določenem delovnem mestu ne obstojajo več pogoji, ki bi zahtevali obvezno vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje (revizija delovnih mest). Postopek je v tem primeru smiselno enak kot pri postopku za določitev delovnih mest.

V. KROG ZAVAROVANCEV V PREHODNEM OBDOBJU

Prehodna določba 430. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. list RS, št. 106/99, 72/00, 124/00, 109/01 in 108/02 – v nadaljevanju ZPIZ-1) ureja zavarovanje delavcev, ki se jim je po prejšnjih predpisih štela zavarovalna doba s povečanjem. V obvezno dodatno zavarovanje so se s 1.1.2001 vključili vsi zavarovanci, ki so na dan uveljavitve ZPIZ-1, to pa je 1.1.2000, delali na mestih, na katerih se jim je zavarovalna doba štela s povečanjem. Izjema pa so bili tisti zavarovanci, ki so imeli na dan 31.12.2000 najmanj 25 let (moški) oziroma 23 let (ženske) pokojninske dobe, ki so ohranili pravico do štetja zavarovalne dobe s povečanjem po prejšnjih predpisih.

Uredba sicer ne ureja vprašanja revizije delovnih mest, na katerih delajo zavarovanci, ki so ohranili pravico do štetja zavarovalne dobe s povečanjem, ker so imeli na dan 1.1.2001 najmanj 25 let (moški) oziroma 23 let (ženske) pokojninske dobe. Menimo pa, da se morajo določbe Uredbe glede revizije delovnih mest smiselno nanašati tudi na delovna mesta, na katerih delajo zavarovanci, ki so zaradi dopolnjene pokojninske dobe na dan 1.1.2001 ostali vključeni v sistem zavarovalne dobe s povečanjem pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Vendar pa bo postopek za zavarovance, ki so zaradi zgoraj navedenih okoliščin ostali v sistemu zavarovalne dobe s povečanjem, moral potekati pred pristojno Komisijo na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

S predlagano Uredbo se nadomešča Uredba o merilih in kriterijih za določanje delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje (Uradni list RS, št. 64/2001), saj le-ta v praksi ni omogočala učinkovitega dela Komisije v zvezi z ugotavljanjem obstoja oziroma neobstoja obveznosti vključitve v dodatno pokojninsko zavarovanje.